

Voorzitter: M. Bolle (CDA)

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), D. van der Meide (PvdA), K. van Doesen (D66), J. Dijk (SP), J. Boter (VVD), G. Brandsema (ChristenUnie), W. Pechler (PvdD), H. Moerkerk (100%Groningen+Stadspartij), N. Berenschot (Student&Stad), K. Blauw (PVV)

Namens het college: R. van der Schaaf (wethouder), B. Benjamins (wethouder)

Namens de griffie: W. Bierman

Muziekcentrum

00:14:45

Voorzitter: Een hele goedenavond. Welkom bij deze meningsvormende sessie waarin we de collegebrief voorlopige kaders muziekcentrum De Nieuwe Poort gaan bespreken. Bij deze collegebrief zitten ook een aantal geheime stukken en ik zou willen vragen, als er fracties daar vragen over hebben, we daarmee gaan beginnen, want daar moeten we namelijk de uitzending weer even stopzetten. Dus als dat het geval is, hoor ik dat graag nu. Dat blijkt niet zo te zijn, dat is mooi en kunnen we gewoon verder. Vorige week hebben we een beeldvormende sessie gehad en nu dus de meningsvormende sessie over deze brief. We hebben tot half elf vanavond. Dat is ongeveer vier minuten per fractie en het college heeft dan ongeveer zestien minuten om te beantwoorden. En dan ben ik heel erg benieuwd wie niet kan wachten om zijn mening te geven over deze brief. Dat is de heer Moerkerk uiteraard, namens 100% Groningen en de Stadspartij verwacht ik.

00:15:51

De heer Moerkerk: Dank u, Voorzitter. Groningen investeert in cultuur, doet dat al lang en moet daar vooral ook mee doorgaan. Het is succesvol, loont economisch en het doet ons inwoners goed. Tot zover het zoet. Investeren in de hardware...

00:16:15

Voorzitter: U heeft een vraag over het zoet van de heer Van der Meide.

00:16:15

De heer Van der Meide: Ik verbaas me nu toch wel helemaal dat de Stadspartij iets met cultuur gaat hebben, want volgens mij bent u de afgelopen decennia tegen het Groninger Museum en het Forum geweest. Dat zijn toch cultuurparels en nu gaat u ineens daar de loftrumpet over steken. Ik vind het prima, maar ik zie een soort breuk in de politieke lijn van de Stadspartij.

00:16:38

Voorzitter: De heer Moerkerk.

00:16:40

De heer Moerkerk: Het is nooit te laat voor een voortschrijdend inzicht, maar ik heb het Forum en het museum niet genoemd, dus ik wil het helemaal niet over die gebouwen hebben. We gaan het over iets anders hebben vanavond. Maar goed, wij willen heus wel investeren in cultuur, maar misschien niet op de manier die nu voorligt en daar zal ik over doorgaan. Investeren in hardware en daar horen stenen natuurlijk ook bij. Maar we verliezen de realiteit bij de kaders voor de Nieuwe Poort uit het oog. Veel ambities. Een fors plan van eisen en ook een risicoanalyse, maar die is dan wel geschreven door dezelfde club

die het ronkende het plan van eisen schreef. Daar heb ik vragen over aan de wethouder: kan dit misschien een volgende keer meer gescheiden zijn? Wie schrijft de risicoanalyse? Wie maakt het grote plan waarnaar je kritisch moet kijken om de risicoanalyse te kunnen maken? Bijna 50 miljoen meer boven op een bedrag, wat bij mijn fractie al wat emoties losmaakte. We vliegen uit de bocht en als we niet uitkijken, zijn er geen zijwegen of afslagen meer op het moment wat we bij het grote beslismoment zijn over een klein jaar. We lopen een fuik in en kunnen als raad straks geen kant meer op. Nee zeggen is slecht voor onze stad. Ja zeggen is waarschijnlijk ook slecht voor onze stad. Dus mijn fractie...

00:18:02

De heer Moerkerk: U heeft twee vragen: één van de heer Brandsema namens de ChristenUnie. Twee vragen, de een van de heer Brandsema namens de ChristenUnie.

00:18:08

De heer Brandsema: Dank, Voorzitter. De heer Moerkerk geeft aan dat beide varianten slecht zijn voor de stad, wat is dan de suggestie van 100% Stadspartij?

00:18:18

Voorzitter: De heer Moerkerk.

00:18:18

De heer Brandsema: Dat wil ik graag uitleggen in de rest van mijn woordvoering. Dus mijn fractie wil weer kijken naar alternatieven. Nog niet De Nieuwe Poort nu gelijk afschieten, maar kijken naar ontsnappingsroutes voor het geval dit nog veel duurder gaat worden. Immers, we rekenen nu met de mooiste rente die we ooit sinds decennia gehad hebben. We goochelen wat met alternatieve eindbedragen en restwaarden enzovoort. Wat bedoel ik met alternatieven? Bijvoorbeeld...

00:18:53

Voorzitter: De heer Van Hoorn heeft een vraag voor u.

00:18:57

De heer Van Hoorn: Dank u wel, Voorzitter. Goochelen met alternatieven lokt enigszins een reactie uit. Is de fractie het ook met mij eens dat op het moment dat wij een risicoanalyse/investeringsraming maken, dat geen goochelen met cijfers is? Maar dat je juist op de best mogelijke wijze kijkt met de meest reële inschatting, wat het kost en dat u dan op basis daarvan een beslissing kunt nemen. Ik ben niet jaloers op uw positie, maar dat het hopelijk leidt tot een ja of nee antwoord waar u ook vertrouwen in heeft.

00:19:23

Voorzitter: De heer Moerkerk.

00:19:26

De heer Van Hoorn: Mijn fractie wil niet geconfronteerd worden met een per se ja of nee, op het moment dat er een beslissing genomen moet worden. We willen ook kunnen kijken naar alternatieven. We gaan nu richting 300 miljoen euro uitgeven, de parkeergarage is nog niet helder, we rekenen met een lage rente en die gaat wel stijgen de komende jaren. Fondsenwerving is nog een ongewis deel, dus we lopen richting een forse, en nog forsere, uitgave waar misschien we als raad helemaal niet blij mee zijn over een jaar of twee. Daarom pleit ik ervoor dat we wat zijafslagen en -wegen creëren door alternatieven te

onderzoeken. We goochelen niet met alternatieven, maar ik gebruikte het woord 'goochelen' in de context hoe we het nu rond gerekend krijgen. We willen graag een aantal alternatieven ontwikkeld zien en een quickscan op risico's van een paar varianten. Ik kan een paar voorbeelden noemen - waarvan ik denk dat ze tot discussie leiden - die voorgelegd worden parallel aan de verdere besluitvorming voor die nieuw muziekcentrum. Misschien zal mijn fractie uiteindelijk zeggen: "Er is geen goed alternatief, we moeten wel." Maar nu rollen we een duur project uit waarop we graag nog varianten willen zien, omdat het te ambitieus en te duur wordt. In vergelijking met andere projecten elders in Europa - waarnaar ik gezocht heb en kan doorsturen - is dit aan de dure kant.

00:20:28

Voorzitter: Meneer Moerkerk, er is een vraag van mevrouw Van Doesen.

00:20:52

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel, Voorzitter. Ik ben wel heel erg benieuwd waar u die alternatieven dan wilt zoeken. In welke richting denkt u dan?

00:20:59

Voorzitter: Meneer Moerkerk.

00:20:59

De heer Moerkerk: We kunnen een stand alone popzaal bouwen ergens, zoals de Ziggo Dome. We kunnen een zal bijbouwen bij de huidige Oosterpoort of bij het MartiniPlaza. We kunnen de Oosterpoort ook renoveren en het daarbij laten. Dat bedoel ik met alternatieven.

00:20:59

Mevrouw Van Doesen: Voorzitter, mag ik nog even?

00:21:18

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen voor nog een vervolgvraag.

00:21:19

Mevrouw Van Doesen: U wilt nog meer geld uitgeven aan onderzoeken waarvan we in het voortraject al bedacht hebben dat het niet kan, zoals de stand alone popzaal. Het bijbouwen aan de Oosterpoort is helemaal geen optie omdat die plek al zoveel beperkingen kent. Dat zijn volgens mij onbegaanbare paden.

00:21:41

Voorzitter: Meneer Moerkerk.

00:21:41

De heer Moerkerk: Mijn fractie stelt hierbij vraagtekens: hebben we niet te snel gezegd om te investeren en een nieuwe sprong te maken met een nieuw gebouw neer te zetten? We willen graag terugkijken naar een aantal trajecten en kijken of daar nog lijnen inliggen waarmee we iets kunnen, om te voorkomen dat we straks klem komen te zitten met een investering die misschien wel ver boven de 300 miljoen gaat uitkomen.

00:22:12

Voorzitter: De heer Moerkerk, heeft u nog andere punten die u wilt maken, want anders ga ik nog een aantal interrupties toestaan?

00:22:16

De heer Moerkerk: Eigenlijk niet. Ik heb het allemaal min of meer verwerkt in mijn antwoord.

00:22:17

Voorzitter: Dan ga ik eerst naar de heer Boter.

00:22:17

De heer Boter: U heeft het over die alternatieven en ik ga even door op de vraag van mevrouw Van Doesen. In de vorige raadsperiode zijn we als raad langs heel wat alternatieven - die u genoemd heeft - gegaan in een bus, zoals de Oosterpoort. We gaan toch geen dingen dubbel doen, want dan wordt het echt heel duur. Bent u dat met ons eens?

00:22:45

De heer Moerkerk: Het plan hoeft wellicht niet zo uitgebreid voorbereid te worden zoals het er nu voor de Nieuwe Poort voorligt. Het gaat om een quickscan en een korte analyse, om een paar dingen weer naar voren te halen. Ik gebruikte in het begin van mijn betoog ook al het woord voortschrijdend inzicht. Misschien hebben we op een aantal alternatieven ook wel last van voortschrijdend inzicht en kunnen we daar alsnog naar kijken.

00:23:04

Voorzitter: De heer De Haan nog.

00:23:05

De heer De Haan: Voorzitter, ik heb een beetje het idee dat we met twee verschillende partijen te maken hebben. Ik hoor u - vroeger van 100% - dit zeggen, en uw fractievoorzitter Armut Sijbolts hoor ik als volgt en ik quote: "Ook de bouw van een nieuwe Oosterpoort achter het hoofdstation, is voor de partij een belangrijk verkiezingsthema. Wij zijn tegen dit soort megalomane bouwprojecten. Nu al worden de bouwkosten geschat op meer dan een kwart miljard. Wat willen ze? Gouden kranen?" Sijbolts pleit voor een renovatie.

00:23:33

Voorzitter: Uw vraag, meneer De Haan?

00:23:34

De heer De Haan: Ik hoor u hier nu een heel ander verhaal zeggen, namelijk: we willen alle opties openhouden en ook niet per se een renovatie, terwijl uw fractievoorzitter vorige week nog zegt: "We pleiten voor renovatie."

00:23:45

Voorzitter: Meneer Moerkerk.

00:23:45

De heer Moerkerk: Ik noemde ook de renovatie. Aanvankelijk waren wij voorstander voor het verlaten van de Oosterpoort en om daar iets nieuws te zetten. Daar hebben we mee ingestemd en dat was volgens mij in 2017 of 2018. Alleen worden we nu geconfronteerd met een dusdanige investering en als we dat toen geweten hadden, hadden we misschien heel anders gekeken naar die beslissing om de Oosterpoort te verlaten en iets nieuws neer te gaan zetten. Mijn fractie ziet het renoveren van de Oosterpoort als een alternatief. Dat heeft mijn fractievoorzitter ook vorige week volgens mij gezegd in de media. Dat is één van

de dingen die we graag opnieuw willen bekijken, plus een aantal alternatieven zoals bijbouwen bij de Oosterpoort enzovoort.

00:24:22

Voorzitter: Nog één interruptie van de heer Van der Meide.

00:24:22

De heer Van der Meide: Ik kom even terug op het woordje 'goochelen', want dat suggereert een beetje dat het college de cijfers niet goed interpreteert. Als dat zo is, zullen ze dat moeten waarmaken. Maar is het niet zo dat het college een ontzettend slechte goochelaar is? Ze komen nu met een begroting van tientallen miljoenen meer, waardoor ik de neiging om te zeggen dat ze juist heel eerlijk en open zijn in hoe duur het gebouw wel niet is. Om dat goochelen te noemen vind ik wel een hele rare omschrijving.

00:24:58

Voorzitter: De heer Moerkerk.

00:24:59

De heer Moerkerk: Ik ben het niet met u eens en zal dit uitleggen. Er is een rentevoordeel in - ten opzichte van een halfjaar geleden - van zes zeven miljoen euro.

00:25:07

Voorzitter: Meneer Moerkerk, let u er wel op dat de stukken die geheim en niet geheim zijn, uit elkaar probeert te houden.

00:25:07

De heer Moerkerk: Er is een bedragsvoordeel omdat de rente iets lager zou zijn. Als de rente komend jaar weer gaat stijgen, pakken de dingen weer anders uit als het gaat om het financieringsplaatje voor de komende dertig jaar. Je pakt snel een voordeel, maar hoe zit het met het nadeel? Volgens mij hebben wij dat nummertje wel gehad.

00:25:37

Voorzitter: De heer Van der Meide heeft een iets andere definitie van goochelen, denk ik, dan de heer Moerkerk. Dank u wel. De heer Pechler, namens Partij voor de Dieren.

00:25:50

De heer Pechler: Dank Voorzitter. We zitten als raad en college alweer vier jaar in dit traject op zoek naar de toekomst van de Oosterpoort of van een ander nieuw muziekcentrum in Groningen. Als je kijkt naar de eerste bespreking in 2018 en het investeringsbesluit volgend jaar in 2023, zijn er straks drie gemeenteraden en drie colleges van twee verschillende gemeenten bij betrokken geweest. Het is ook goed dat hier flink de tijd voor wordt genomen, want het is nogal een project. Inmiddels lijken de verschillen tussen de wensen van de partijen in hoofdlijnen wel duidelijk en veranderen nieuwe stukken zoals deze daar in principe weinig aan, in ieder geval niet voor mijn fractie. Bij de behandeling van het stationsgebied van een paar weken geleden zei ik het ook al, voor de Partij voor de Dieren zien de plannen voor De Nieuwe Poort er inhoudelijk prima uit. We hebben niets af te dingen op het concept, de locatie, de eisen die worden gesteld aan duurzaamheid, de koppeling met de omgeving en al die zaken. Het pijnpunt zit bij ons echt bij het prijskaartje. Een gigantisch bedrag dat nu al met tientallen miljoenen is opgelopen en als we kijken naar de nacalculatie van de Kunstwerf - die we net gepresenteerd hebben gekregen - kan er

zomaar nog een procent of 10 bij opkomen. Waarbij ik overigens niet zeg dat de huidige berekeningen onzorgvuldig zijn gedaan, maar meer dat de bouwmarkt grillen vertoont die slecht te voorspellen zijn.

00:26:58

De heer Pechler: Om Kinderen voor Kinderen te citeren: "As er straks bankbiljetten groeien op mijn rug, kom dan nog maar eens terug", maar dat is niet het geval. Het inverdienvermogen wordt bij een nieuwe poptempel groter en als we geen nieuw muziekcentrum bouwen, zijn er ook aanzienlijke kosten voor renovatie. Dat zullen ook flinke extra jaarlijkse lasten zijn. Maar alsnog zijn de jaarlijkse aanvullende lasten bij nieuwbouw tussen de 2 en 4,4 miljoen euro meer - het staat in het algemene raadsvoorstel en mag ik zeggen - dan bij het nulscenario van een verbouwing. Dat geldt zeker bij het liever verbeteren en verduurzaming van woningen, beter OV in wijken, meer groen in de stad, armoedebestrijding en noem maar op. De afgelopen jaren hebben bepaalde partijen en het college soms gedaan alsof het nulscenario geen optie zou zijn. Dat is het inderdaad niet als je vasthoudt aan de torenhoge ambities die zijn geformuleerd. Ik citeer uit de stukken: "De nieuwste digitale snufjes, een nieuw muziekcentrum als motor voor de Groningse economie, niet willen verliezen van status op het gebied van pop en cultuur, De Nieuwe Poort als Europees visitekaartje, de grootste namen willen binnenhalen." Als je dat allemaal wil, snap ik dat een nieuw muziekcentrum onvermijdelijk lijkt.

00:28:05

Voorzitter: Een vraag van mevrouw Van Doesen.

00:28:07

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel, Voorzitter. Ik vraag me af of de Partij voor de Dieren meer van een stilstand houdt en consolideren van de huidige situatie. Ik heb de bouw van het Groninger museum politiek meegemaakt en alle discussies daaromheen. Ik heb het Forum meegemaakt met alle discussies daaromheen. Dit is natuurlijk een groot bedrag, maar bij voornoemde projecten zijn mensen ontzettend blij dat we toch naar die toekomst zijn toegegroeid. Vindt u ook niet dat je in deze stad, waar muziek zo een belangrijk thema is, moet investeren in nieuwe dingen in de toekomst, zodat we kunnen blijven garanderen dat we zo'n enorm mooi aanbod aan muziek voor de hele regio en ver daarbuiten hebben?

00:28:52

Voorzitter: Dank u wel. Meneer Pechler.

00:28:52

De heer Pechler: Dank voor deze vraag. Wij zijn, in tegenstelling tot D66, niet de partij van de innovatie en het alsmaar door moeten denderen in de vaart der volkeren. Wij zien een stilstand zeker geen achteruitgang. Wij denken dat stilstand en waarden wat je hebt, in heel veel gevallen ook heel erg mooi en waardevol kan zijn. Daarnaast zijn er natuurlijk genoeg voorbeelden te bedenken, zoals bijvoorbeeld het nieuwe hoofdstation waar we erg blij zijn met de ontwikkelingen of de andere investeringen in de toekomst, zoals de nieuwbouw van Vrijdag. Maar de nieuwe poptempel is er daar niet één van. Heb ik nog een interruptie of mag ik door?

00:29:28

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Van der Meide.

00:29:28

De heer Van der Meide: U heeft gelijk dat die 250 miljoen euro die nu op tafel ligt ontzettend veel geld is. Daar ben ik ook niet heel erg blij mee. Maar aan de andere kant denk ik ook dat het een hele hoop oplevert voor onze inwoners en bezoekers. Bent u daar ook niet blij mee?

00:29:39

Voorzitter: De heer Pechler.

00:29:39

De heer Pechler: Ik ontken niet dat het dingen kan opleveren voor onze inwoners. Of het zoveel oplevert als wat nu de plannen, ambities en hoop zijn, weten we altijd pas achteraf. Maar wij denken dat met die 2,2 tot 4,4 miljoen per jaar, er ook heel veel inwoners blij gemaakt kunnen worden, alleen dan op een andere manier, zoals: armoedebestrijding, verduurzamen van woningen en extra groen in de gemeente, wat ik eerder noemde. Wij leggen onze ambities wat betreft cultuur liever wat lager om dan andere ambities te kunnen realiseren. Maar goed, in een democratie is het wel zo mooi als het volk soms ook direct in plaats van indirect via ons, over dit soort grote projecten en belangrijke ontwikkelingen kan meebeslissen. U heeft vast in de media al het voorstel van de SP gelezen wat betreft het referendum en daar scharen wij ons ook achter. Dat kost ook een flinke duit, maar kunnen we combineren met de provinciale-statenverkiezingen in maart volgend jaar. Dan zijn we ook gelijk van een prima opkomst verzekerd. En daar laat ik het nu bij.

00:30:40

Voorzitter: De heer Boter heeft een vraag.

00:30:44

De heer Boter: Ik had nog een vraag over armoede. Je kan ook andersom redeneren: een goed muziekgebouw en goede cultuurvoorzieningen zijn een goed vestigingsklimaat voor velen die wat te besteden hebben. Als velen wat kunnen besteden, kunnen ze belastingen betalen en hebben we ook meer geld om het armoedebeleid te betalen voor diegenen die het nodig hebben. Is dat niet een wat betere redenering?

00:31:04

Voorzitter: Meneer Pechler.

00:31:04

De heer Pechler: Dat klinkt toch een beetje als de trickle down theorie van het kapitalisme, en dat is al vele keren ontkracht.

00:31:13

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik het woord geven? De heer Brandsma namens de ChristenUnie?

00:31:20

De heer Brandsema: Dank u wel, Voorzitter. Groningen is één van de grootste steden van Nederland en de hoofdstad van Noord-Nederland. Een bruisende jonge stad waar het prachtig wonen, werken en ontspannen is. Met de vele voorzieningen die Groningen rijk is, bedient het een groot achterland dat zich uitstrekt van Friesland tot in Duitsland en van de Waddeneilanden tot in Overijssel. Om die aantrekkelijke stad te blijven is het nodig dat we blijven investeren. Ook een toekomstbestendig muziekcentrum hoort daar, wat de ChristenUnie betreft, bij. De kaders die hier voorliggen, laten - wat mijn fractie betreft - goed

zien waar er kansen liggen, maar ook waar het een uitdaging wordt. De ChristenUnie is te spreken over de visie op het nieuwe muziekcentrum. De combinatie met onderwijs vinden wij een waardevolle toevoeging en we hopen dat we de drempel zo laag mogelijk kunnen maken, zodat het nieuwe muziekcentrum aantrekkelijk is voor alle inwoners. Maar Voorzitter, zoals ik zei, laten de stukken die nu voorliggen ook uitdagingen zien. De grootste zitten misschien wel op de ontwikkeling van de kosten. Door allerlei factoren - onder andere door stijgende materiaalprijzen - zijn de kosten omhoog bijgesteld. Inmiddels worden de kosten op zo een 270 miljoen geschat. Een enorme investering voor onze gemeente en in een recente benchmark - uitgevoerd door accountantskantoor BDO - komt Groningen naar voren als één van de financieel minst gezonde gemeente van de 100+ gemeenten in Nederland. Zonder het antwoord te hebben, rijst bij mijn fractie wel de vraag wat we als gemeente kunnen dragen en welke risico's dat met zich meebrengt. Ik wil de wethouder vragen hier in zijn termijn op te reflecteren.

00:32:46

Voorzitter: De heer Dijk heeft een vraag.

00:32:49

De heer Dijk: Dank u wel, Voorzitter. Terecht dat de ChristenUnie bij zulke grote bedragen zorgen heeft of vragen stelt. Maar kan de heer Brandsma mij ook de vraag beantwoorden of hij ook niet inziet - gezien het bedrag zo hoog is en een beetje in lijn met wat de heer Moerkerk zei - dat er een wat soberder alternatief onderzocht kan worden?

00:33:14

Voorzitter: De heer Brandsema.

00:33:15

De heer Brandsema: Voorzitter, daar kom ik nog op in mijn woordvoering. Mocht dat onvoldoende zijn voor de SP, dan hoor ik het dadelijk graag. Voorzitter, mijn fractie vindt het verstandig dat het college kiest voor een second opinion. Daarnaast ligt het wat mijn fractie betreft voor de hand om externe financiering aan te trekken. De strategie die hierop bedacht is oogt doordacht. Naast overheden, heeft ook het bedrijfsleven in Noord-Nederland belang bij een goed vestigingsklimaat. Een muziekcentrum draagt daaraan bij. Het bedrijfsleven zoekt goede werknemers en die werknemers moeten wel in Noord-Nederland willen wonen. De ChristenUnie hoopt dan ook dat het bedrijfsleven en particuliere fondsen willen bijdragen aan het mogelijk van het nieuw muziekcentrum. Voorzitter, in hoeverre kunnen we ervan uitgaan dat de kosten niet nog verder oplopen? Welke concessies moeten er gedaan worden om de kosten niet verder te laten stijgen?

00:34:14

De heer Brandsema: Voorzitter, mijn fractie wil het college vragen om ook inzichtelijk te maken welke keuzes de raad nog heeft voor wat betreft ontwerp en functionaliteit om de kosten te beheersen. Ook toekomstige kostenstijgingen zijn niet 100 procent uit te sluiten. Ik zeg hiermee niet nu al dat wij vinden dat het voor minder moet, maar het kan helpen om te weten wat globaal de effecten zijn als we de kosten minder hard laten oplopen. Waar moeten er concessies gedaan worden en zijn dat concessies die je zou willen nemen? Ziet het college mogelijkheden om de raad daar meer inzicht in te geven in de aanloop naar een go no-go moment. Graag een reactie. Voorzitter, tot slot nog twee opmerkingen. De locatie

bij het hoofdstation is een prachtige locatie die het gebied een impuls geeft en zeer goed bereikbaar is, maar tegelijkertijd wordt het een uitdaging om bezoekers niet direct terug de trein, bus of auto in te laten gaan na een bezoek, maar om ze te verleiden ook een bezoek te brengen aan de binnenstad. Daarnaast werd reeds in de beeldvormende sessie terecht aangekaart dat de OV-verbindingen niet vanuit alle windrichtingen evengoed zijn later op de avond. Hoe kijkt het college naar deze punten? Dank u wel.

00:35:18

Voorzitter: Dank u wel. De heer Dijk namens de SP.

00:35:25

De heer Dijk: Dank u wel, Voorzitter. Volgens mij hebben hierover twee weken geleden ook al een debat gevoerd. Toen heb ik alleszins grotendeels hierover gehad en ging het over de locatie. Ik denk dat het goed is om te zeggen dat de SP-fractie heus wel het belang van poppodia ziet: het is groots en ook voor Groningen erg belangrijk. Wij hebben in het verleden ook de discussie gevoerd over het wel of niet renoveren van de Oosterpoort. De argumentatie die nu in deze stukken staat, is best te volgen. Maar de vraag die mijn fractie stel - en ik deed dat net ook al richting de heer Brandsma - is= waarom moet het zo groot? Waarom niet iets minder megalomaan? Waarom steeds dat doel om als popstad in splendend isolation en dan ook nog de hele tijd de vergelijking met de G4 maken en we ons daartoe zouden moeten verhouden? Ik zie dat niet. Mijn fractie ziet dat niet. De SP ziet - nogmaals - het belang van popmuziek en een poppodium echt wel. Maar waarom houden we Groningen niet uniek? Waarom moeten wij ons verhouden tot die G4? Het komt steeds terug in de stukken, alsof het een soort doel op zich is.

00:36:41

De heer Dijk: En dat is een doel op zich, want dat zie je dus in de kosten. Het moet een gigantische poptempel worden met echt... ja, het zijn megalomane bedragen. We hebben het de afgelopen jaren in deze gemeente altijd gehad over - ik heb het ergens kattengejank genoemd en vind dat ondertussen ook echt - dat er geen geld is voor dingen. Stop daarmee! Ik kwam laatst mijn buurman tegen - onder het stadsbalkon in het fietsenhok - heeft na elf jaar uitkering eindelijk een vaste aanstelling. Kunnen we daar misschien dan ook geld aan uitgeven zodat dat sneller kan en mensen sneller aan een baan geholpen worden.

00:37:19

Voorzitter: Meneer Brandsma. U heeft een vraag voor de heer Dijk.

00:37:26

De heer Brandsema: Dank, Voorzitter. Ik wil een klein stuk terug. De heer Dijk noemde splendend isolation en of we ons moeten verhouden tot de G4? Moeten we wel zo uniek zijn als hoofdstad van Noord-Nederland? Maar juist die splendend isolation laat zien dat er boven Utrecht niets vergelijkbaar is met Groningen. Stelt de SP dan voor dat we een beetje terug moeten zakken in ambities en niveau en vergelijkbaar zijn met wat we in de rest van Noordoost-Nederland kunnen vinden?

00:37:52

Voorzitter: Meneer Dijk.

00:37:52

De heer Dijk: Ik kan daar volmondig 'ja' op zeggen. Ik vind dat wij een unieke stad moeten

zijn als het om cultuur en poppodia gaat. Meerdere kleinere poppodia hebben dan de voorkeur en niet zo'n enorme grote tempel daar achter het station. Totaal onnodig. Ik zag vandaag dat na een maand Kraantje Pappie en weet ik veel welke andere grote artiesten, die gaan allemaal naar de drafbaan. Prima! Dan doen we daar de grote artiesten en maken we kleinere poppodia voor popartiesten die in bloei komen. We maken dan wat meer gebruik van hun talent in plaats van dat we de nieuwe Oosterpoort voor bijna een kwart miljard euro gaan gebruiken om dit soort eenheidsworst in popmuziek naar Groningen te halen. Dat kan prima in Utrecht, Den Haag, Rotterdam en weet ik veel in welke grote stad. Laat het daar en dan gaan we daar met de trein heen. En als we de Lelylijn beter aanleggen, kunnen we daar ook nog sneller heen.

00:38:49

Voorzitter: Vervolg vraag van de heer Brandsema.

00:38:52

De heer Brandsema: Dank Voorzitter, als ik de SP goed hoor moeten we juist niet uniek zijn en dat het prima is om in heel Noordoost-Nederland een eenheidsworst te hebben?

00:38:52

Voorzitter: De heer Dijk.

00:38:53

De heer Dijk: Je moet luisteren naar hoe ik het zeg. Uniek zijn betekent dat je niet gaat kopiëren wat in de G4 de norm is. Je moet de Groningse norm hanteren als het gaat om popmuziek en niet willen streven naar hoog in een lijstje komen van grote popzalen. Dat is het laatste wat je moet doen. Zwolle heeft ook een hartstikke leuk popcentrum. Ik vind het leuker dan de Ziggo Dome, om maar even zo te zeggen. Voorzitter, nog een aantal vragen.

00:39:28

Voorzitter: Voordat u daar komt, de heer Van der Meide.

00:39:28

De heer Van der Meide: U begon zo genuanceerd met uw verhaal dat ik dacht: wat is er aan de hand met de SP? U heeft in de pers laten weten dat u voorstander was van meerdere podia in de wijken in de stad. Wij van de PvdA vinden het ook heel belangrijk om wat aan de cultuur in de wijken te doen. Daar zijn we met Vrijdag mee bezig. Maar zo'n muziekgebouw waarover we nu aan het praten zijn, is toch wel echt van een andere orde. Daar kunnen artiesten komen die nooit in een buurtcentrum kunnen staan. Ik vind dat onze inwoners ook recht hebben op acts die wat meer mensen trekken en dat moet je nu eenmaal in een groter gebouw doen. Ik vind dat heel erg jammer. Ik schrik ook van die bedragen en voor mij hoeft ook al die ronkende [crosstalk 00:40:15] ook niet.

00:40:06

Voorzitter: De heer Van der Meide, was u nog bezig met een vraag?

00:40:06

De heer Moerkerk: Ik was bezig met een vraag. Gaat u voor die tien poppodia in de stad of voor een groot muziekgebouw?

00:40:17

Voorzitter: De heer Dijk.

00:40:17

De heer Dijk: We hebben een heel groot muziekgebouw op de drafbaan en daar kunnen die grote artiesten terecht. De SP is dan inderdaad voorstander van meerdere kleinere poppodia in de stad en niet in buurten, maar op een wat groter niveau. Voorzitter, ik heb net aangegeven dat wij hierover graag een referendum willen. Ik merk dat de partijen die hier nu al aanvallen, al in de trechter zijn gedoken van dit groot poppodium voor een kwart miljard. Als u zo zeker bent van al uw plannen, dat de Groningers het recht hebben op zo'n grote zaal, leg het dan voor aan de bevolking. Ik daag u uit om dat te gaan doen. Ja, we hebben verkiezingen 16 maart maar een jaar later zijn de Provinciale Statenverkiezingen en toevallig aan het begin van dat jaar nemen wij hier wel of geen besluit over. Leg het voor aan de bevolking of zij een kwart miljard willen uitgeven aan zo'n grote poptempel ten zuiden van het station. Ik daag u uit om met mij op straat die handtekeningen op te halen, of u nu voor of tegen bent. Het lijkt mij een ongelofelijk mooi democratisch experiment. Bij het Forum heeft de SP toentertijd het referendum verloren. Ik daag u uit om ons nog een keer een referendum te laten verliezen. Ik ben bang dat het u niet gaat lukken tegen die tijd.

00:41:37

Voorzitter: De heer Boter.

00:41:39

De heer Boter: Een tweeledige vraag. Volgen mij gaan we de straat al op en zijn we best in staat om de meningen hierover op te halen en als fractie daarover een keuze te maken. Twee, waarom komen de referenda van de SP altijd bij dit soort onderwerpen en niet als we het over armoedebeleid en dat soort dingen hebben? We kunnen overal toch een referendum over houden. Dit lijkt mij wel een beetje selectief gebruik maken van het middel.

00:41:52

Voorzitter: De heer Dijk.

00:41:52

De heer Dijk: Absoluut niet! Als de VVD met een voorstel komt om het armoedebeleid uit te gaan breiden voor drie vier keer 268 miljoen euro en u wilt daar een referendum overhouden, bent u mijn beste vriend en gaan we dat doen. Dan gaan we een referendum houden om 280 miljoen uit te geven in de komende 25 jaar om het armoedebeleid te verdrievoudigen, want dat kan namelijk met dit bedrag. Maar daar kiest u niet voor, u kiest hiervoor.

00:42:19

Voorzitter: De heer Moerkerk nog even. En laten we proberen via de Voorzitter te spreken. De heer Moerkerk.

00:42:23

De heer Moerkerk: Dank Voorzitter. De heer Dijk, steunt u volgende week mijn motie die gaat over het opstellen van quickscans?

00:42:25

Voorzitter: De heer Dijk.

00:42:36

De heer Dijk: Absoluut! Ik zei het net al in mijn verhaal: wat de SP vindt is ook absoluut niet

heilig. De heer Van der Meide vroeg mij net of ik één grote poptempel wilde of meerdere kleine, en daar zeg ik meerdere kleinere. Maar volgens mij kunnen we veel meer doen met die 260 miljoen en er zijn heel veel alternatieven waar we dit geld aan uit kunnen geven, zoals bijvoorbeeld aan heel veel betaalbare woningen waar de PvdA met een [crosstalk 00:43:01].

00:42:41

Voorzitter: Precies meneer Dijk, dat heeft u allemaal al gezegd. U bent door uw tijd heen.

00:42:41

De heer Dijk: Dat is mooi! Dank u wel, Voorzitter.

00:42:41

Voorzitter: De heer Van Hoorn, namens GroenLinks.

00:43:10

De heer Van Hoorn: Ik zal proberen het kort houden, Voorzitter. Ik wilde eerst even de hele woordvoering afwachten en het even kort terugbrengen toch naar die kosten.

00:43:14

Voorzitter: U krijgt geen interruptie. Ik was de heer Dijk net aan het afkappen, dus ik dacht dat u uw woordvoering wilde houden.

00:43:24

De heer Van Hoorn: Dat kan ook. In dat geval, alsnog dank u wel, Voorzitter. Ik zal u waarschuwen, de heer Moerkerk begon met een beetje zoet, en in mijn geval zal het iets meer zoet zijn. Groningen bruist van cultuur op dit moment: in de straten, op de festivals en nu nog in de Oosterpoort. Natuurlijk zit hem dat niet in stenen, want het is meer dan dat. Eerlijkheidshalve, cultuur heeft ook een plek nodig en dat kunnen wij realiseren. Een plek waar cultuur, kunst en muziek tot hun recht komen. Een plek waar alle Groningers het kunnen beleven en meemaken, nu en in 2090. Daar moeten we vol in investeren. Wat GroenLinks betreft - en dat kunnen sommige mensen een tunnel noemen, maar ik zou het een keuze noemen - investeren in cultuur, muziek en in onze toekomst voor Groningen en de Groningers. En ja, Voorzitter, we moeten er niet omheen draaien, dat is duur. Maar niets doen is duurder. De Oosterpoort kan niet meer doen wat de muziek en de cultuur van Groningen verdient. Het kan niet mee met de duurzaamheidseisen die deze tijd voor ons heeft. Een nieuw muziekcentrum in het Spoorkwartier is letterlijk kiezen voor de toekomst, voor de klassieke muziek en voor de pop, maar ook voor het onderwijs en het gebied zelf. We kiezen wederom ook voor een groene en duurzame toekomst. Wat GroenLinks betreft, maken we deze keuze met overtuiging, juist omdat het zo waardevol is. Het zal u waarschijnlijk duidelijk zijn - en ik had kort en bondig beloofd - dat mijn fractie met enthousiasme uitkijkt naar het investeringsvoorstel, maar nog veel meer naar het nieuwe muziekcentrum.

00:44:48

Voorzitter: De heer Dijk.

00:45:00

De heer Pechler: Voorzitter, ik hoor de woordvoerder van GroenLinks vol enthousiasme

zeggen dat we moeten gaan investeren. Hoe rijmt u dat met de opstelling van fractie - de afgelopen jaren - als er geld bij het armoedebeleid moest?

00:45:10

Voorzitter: De heer Van Hoorn.

00:45:13

De heer Van Hoorn: Het is in die zin een beetje een gebruikelijke vraag, omdat het wordt gedaan alsof het een tegenstelling betreft. Aan de ene kant hebben we een heleboel dingen in Groningen waar we heel blij en trots over kunnen zijn. Dat zijn we ook! En dat is onder andere onze cultuursector en daar moeten we in investeren. Tegelijkertijd hebben we problemen in onze gemeente en daar kunnen we ook ons best voor doen - ook door middel van geld - om dat tegen te gaan. Het is niet het ene of het andere, het kan allebei.

00:45:41

Voorzitter: De heer Dijk.

00:45:42

De heer Dijk: Voorzitter, u zegt dat het een beetje een makkelijke tegenstelling is, maar het is een tegenstelling die is. U doet namelijk het ene wel en het andere heeft u het afgelopen jaar niet gedaan. Dus u kunt nu wel zeggen om ook te gaan investeren in het armoedebeleid, maar u heeft dat niet gedaan. Sterker nog, altijd als er voorstellen kwamen om het wel te doen, was het uw fractie die zei dat er geen geld was. U kan wel zeggen dat ik die tegenstelling aan het zoeken ben, maar hij is er gewoon want u heeft hem gecreëerd. Met nu een enthousiast verhaal te gaan houden over deze poptempel, creëert u die tegenstelling. U kiest er namelijk voor om wel flink te gaan investeren in cultuur en ik ga niet zeggen dat wij geen 100 miljoen euro zouden willen investeren in cultuur. Maar u kiest er niet voor om bijvoorbeeld ook 100 miljoen euro in armoede te gaan investeren voor de komende hoeveel jaar. Waarom doet u dat niet? U creëert zelf die tegenstelling. Ziet u dat dan niet?

00:46:32

Voorzitter: Meneer Van Hoorn.

00:46:32

De heer Van Hoorn: Voorzitter, in het kort op de laatste vraag: nee, dat zie ik niet. De tegenstelling die door de heer Dijk hier wordt geschetst en benoemd, maakt hem nog niet waar. Dat wil niet zeggen dat het zo is. Er wordt in deze gemeente onder de huidige coalitie en college volle bak geïnvesteerd in het sociale domein. We zetten ook in op het tegengaan van armoede en daarnaast kunnen wij prima investeren in cultuur. Daarbij moeten we ook het onderscheid maken dat die 260 miljoen - die wij uitgeven aan een nieuw muziekcentrum - niet het geld is wat wij anders kunnen investeren in het tegengaan van armoede. Wij moeten rekening houden met de jaarlasten die we hebben en die ook weer gedempt worden door fondsenwerving en ander keuzes die we hebben. Het is niet dat als we dit doen, de armoede niet kunnen oplossen. En dat, Voorzitter via u, is inderdaad een valse tegenstelling.

00:47:32

Voorzitter: De heer Pechler heeft nog een vraag.

00:47:34

De heer Pechler: Dank, Voorzitter. De heer Van Hoorn heeft het er net over dat er ook bij een nulscenario stijgende jaarlijkse lasten zijn en alsnog zal dat verschil - zoals ik net noemde - tussen de 2.2 en 4.5 miljoen zijn. De heer Van Hoorn had het er ook over dat het nieuwe gebouw veel duurzamer zal zijn. Dat klopt. Ik denk niet dat je met de renovatie van het nulscenario een compleet energieneutraal gebouw gaat kunnen krijgen. Maar denkt de heer Van Hoorn ook niet met mij dat je voor die 2.2 tot 4.4 miljoen euro per jaar heel veel andere gebouwen zoveel energie duurzamer zou kunnen krijgen, waardoor dat de duurzaamheid wel flink overstijgt?

00:48:07

Voorzitter: Meneer Van Hoorn.

00:48:12

De heer Van Hoorn: Mogelijkerwijs kan dat, als je alleen kijkt naar duurzaamheid met die extra gelden. Het nieuwe muziekcentrum is meer dan dat. Het is een investering op alle terreinen in: duurzaamheid, cultuur, samenwerking met het onderwijs en in het nieuwe gebied. Als je dat alles afzet tegen die 2 tot 4 miljoen, waar vervolgens ook nog de fondsenwerving en dergelijke op in mindering gebracht moet worden - als dat heeft plaatsgevonden - kunnen wij dit muziekcentrum - wat het verdiend - niet in een renovatiescenario mogelijk maken.

00:48:46

Voorzitter: Dank u wel, meneer Van Hoorn. Wie mag ik dan het woord geven? Mevrouw Van Doesen, namens D66.

00:48:53

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel, Voorzitter. Ik ga niet meer helemaal de discussie overdoen over het waarom en wat. Wij zijn ontzettend blij dat er nu op de valreep door dit college nog een inkijkje gegeven wordt in hoe die Nieuwe <poort zich gaat ontwikkelen. Wij vinden het een goede zaak dat Groningen als bruisende stad oog heeft voor de toekomst waarin een nieuw muziekcentrum een goede investering is. De brief van het college en de bijgaande stukken geven een goed beeld van de stand van zaken en is een opmaat naar een definitief investeringsbesluit in het eerste kwartaal van 2023.

00:49:33

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen, u heeft een vraag van de heer Moerkerk.

00:49:37

De heer Moerkerk: Ik wou iets zeggen over dat bruisend in Groningen. Het bruist nu al een tijdje niet, maar dat even terzijde en dat is hopelijk bijna klaar. Maar het bruisende is ontstaan vanuit kleine kroegen, podia enzovoort. En uiteindelijk rolt er een grote voorziening zoals de Oosterpoort uit. Lijkt het er nu niet een beetje op dat aan de onderkant alle podia verdwijnen? Er zijn er al een paar weg en dat is ook al benoemd hier in de raad. Het is alleen maar investeren in nog meer schaalgrootte - terwijl de onderkant vergeten wordt - en in een businessmodel wat 80.000 bezoekers moet trekken. Dit nieuw gebouw concurreert ook nog eens met datgene wat er vroeger in het centrum gebeurde. Is dit niet te veel schaalgrootte en tast het juist de bruisheid hier niet aan in het centrum?

00:50:10

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen.

00:50:10

Mevrouw Van Doesen: Nee, ik ben dat niet met u eens. Onderzoek heeft uitgewezen dat juist het toenemen van een aantal grote popfestivals, ook heel inspirerend werkt voor muziekleven. In de Cultuurnota geven we ook geld uit voor de basisontwikkeling van muziek. Ik denk dat een grote zaal juist die ontwikkeling zal versterken. Dus ik ben het daar niet mee eens. Als ik verder mag gaan, Voorzitter. Het plan van eisen geeft duidelijk aan dat er lessen zijn geleerd tijdens onze rondgang bij de muziekzalen in Utrecht, Tilburg en de Ziggo Dome. Want naast veel aandacht voor de bezoekers, is er ook aandacht voor een goede logistiek backstage en de ontvangsten van de artiesten. Zalen die elk voor zich gericht zijn op of klassiek of pop of kamermuziek, zijn ook weer deelbaar, multifunctioneel en commercieel te gebruiken. Ik denk dat dat daar goed is over nagedacht. De samenwerking met het onderwijs, gericht op onder andere functies in de horeca en techniek, is een hele moedige en belangrijke keuze, zeker in deze arbeidsmarkt. Daarmee kunnen we ook de functies van theatertechnici en andere vullen.

00:51:52

Mevrouw Van Doesen: We zien dat de horecafunctie van het bedrijf - naar buiten toe - wel een zichtbare en aantrekkelijke plek moet maken van het stationsgebied. Die vraag naar zichtbaarheid en stallingen vraagt ook om extra vierkante meters, waardoor we ook langzamerhand moeten gaan kijken naar een bedrag hoger dan 220 miljoen euro. We zien ook in de opbouw waarom we ons aan een hoger bedrag mogen verwachten bij de komende investeringen. Dat heeft ook te maken met de ambitie om er een groen en energie duurzaam gebouw van te maken. Ik denk dat het ontzettend goed is om ook de gestegen bouwkosten mee te nemen, waardoor je daar nu een goed beeld van krijgt. Voor ons geeft dat een gevoel van zorgvuldigheid. Het is goed dat het bijgevoegde businessplan nog aan een contraexpertise zal onderworpen worden, zeker ook daar waar het gaat over de te verwachten bezoekersaantallen, omdat we tot nu toe ons hebben gebaseerd op cijfers die aangeleverd zijn door sport. Het is heel goed als ook anderen daar even naar kijken.

00:53:29

Mevrouw Van Doesen: Er staat dat er nauw samengewerkt wordt met de projectgroep van het stationsgebied om zo te komen tot een optimale inrichting van het gebied dat een toegankelijke uitstraling moet krijgen. Er wordt een projectgroep ingericht die zich speciaal met fondsenwerving bezig gaat houden. Dat zijn belangrijke elementen in de verdere ontwikkeling, inpassing en betaalbaarheid van dit hele project.

00:53:53

Voorzitter: Een vraag van meneer Dijk. Meneer Dijk.

00:54:06

De heer Dijk: Een heel enthousiast verhaal. Dat was een beetje te verwachten en u weet ook ongeveer welke vraag ik u ga stellen. U bent net als mijn partij een groot voorstander van referenda. U bent ook een groot pleitbezorger - samen met onze partij - voor een nieuwe verordening op referenda. Ik vroeg mij af: als u zo ontzettend zelfverzekerd bent over dit

plan net zoals GroenLinks, u vindt het fantastisch, durft u het uiteindelijke voorstel begin 2023 voor te leggen aan de bevolking?

00:54:32

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen.

00:54:38

Mevrouw Van Doesen: Voorzitter, wij hebben straks in maart verkiezingen voor de gemeenteraad en straks Provinciale verkiezingen. Ik vraag me af waarom we dan een referendum moeten houden. Ik vind een referendum heel zinnig is als het gaat over zaken waar mensen zich tussentijds - in een periode waarin er geen verkiezingen zijn - over kunnen uitspreken. Ik vind het heel normaal dat dit ook een verkiezingskwestie wordt.

00:55:09

De heer Dijk: Voorzitter, geloof me...

00:55:09

Voorzitter: Had u het woord, meneer Dijk?

00:55:09

De heer Dijk: Sorry.

00:55:09

Voorzitter: Nee. U, tot slot nog mevrouw Van Doesen.

00:55:19

Mevrouw Van Doesen: Voorzitter, tot slot: de Participatienota is ook nog toegevoegd om met alle betrokken bewoners, partijen, de musici, info op te halen over hoe de inrichting en de omgeving van de Nieuwe Poort tot stand kan komen. Al met al zijn wij tevreden met de informatie uit de brief die een opmaat is naar het moment dat we definitief zullen beslissen over de nodige investeringen. Het bedrag is zeker niet gering, maar het zal ook zeker de moeite waard zijn om het muziekleven in de stad en regio toekomstbestendig te maken. Dank u wel.

00:55:56

Voorzitter: Kort, meneer Dijk.

00:55:56

De heer Dijk: Voorzitter, ik vind dit een beetje teleurstellend. Ik stel een vraag over een referendum en vervolgens gaat uw eerstvolgende zin over participatie. Wat is er mooier dan alle Groningers mee te laten participeren over of ze dit wel of niet willen? Deze grote discussie kunnen we bijna een jaar lang voeren tot de Provinciale Statenverkiezingen van 2023: wat is wenselijk en wat niet? Waarom wijst u het meteen af?

00:56:20

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen.

00:56:20

Mevrouw Van Doesen: Voorzitter, ik heb een antwoord gegeven op de vraag die de heer Dijk stelde en ik heb aangegeven dat ik een referendum zonder tussentijdse verkiezingen heel denkbaar vindt. Maar als gemeenteraads- als Provinciale Statenverkiezingen in het zicht zijn, denk ik dat we dat als een referendum ervaren. Tenminste wij doen dat wel.

00:56:49

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Doesen. De heer Boter namens de VVD.

00:56:52

De heer Boter: Dank u wel, Voorzitter, voor het woord. In de basis - maar dat hebben we de vorige keer ook besproken - zijn wij voorstander voor een nieuw muziekcentrum. Een mooie kans voor een landmark, waar ook het nodige te beleven en te doen is voor Groningen. Ik heb ook al eerder gezegd: "Had het nu wat meer in de gouden driehoek van het station, het museum en het Peerd van Ome Loeks geplaatst, aan de voorzijde van het station." Er is nu gekozen om het aan de zuidzijde van het station te doen. Prima an sich. Uiteindelijk is het belangrijkste voor dit gebouw - wat heel veel miljoenen gaat kosten - dat er een gezonde exploitatie komt. Ik heb daarover twee vragen namens mijn fractie. We hebben redelijk wat grote gebouwen: de Euroborg, MartiniPlaza, het Forum, de Stadsschouwburg, de Nieuwe Oosterpoort en zo zijn er nog wel een paar. Hoe staat het college er tegenover om heel goed te gaan kijken of daar ook iets van een gezamenlijkheid in de exploitatie kan plaatsvinden. Want je zou kunnen denken - straks na de coronacrisis - dat je best wel wat wil op de congresmarkt waarin cultuur ook een rol speelt. Het EK zaalvoetbal hebben we gehad. Misschien krijgen we de Davis Cup hier nog een keer of andere evenementen, waarbij je dat goed kan clusteren en waardoor er voor de exploitatie ook het nodige te halen is.

00:58:15

De heer Boter: Een andere punt is de wijze van exploitatie. Er wordt wel wat over fundraising gezegd, maar in welke mate zou er een samenwerking met het bedrijfsleven kunnen zijn? Je kan bijvoorbeeld ook heel goed naar private financiering kijken. Wij zijn niet zo een fan van de naam De Nieuwe Poort. Je zou het ook de Friesland Campinadome van kunnen maken, net als de Ziggo Dome en dan levert dat ook wat geld op. Op die manier kan je die exploitatie ook wat gezonder maken. Laten we één ding vooropstellen - en de heer Brandsma zei het ook al - cultuur is een voor vreemde en grote bedrijven heel belangrijk voor het vestigingsklimaat. Uiteindelijk is werken toch het beste wat loont, ook tegen armoede. Vandaar dat we ook kijken naar het commerciële en daarom hebben we eerder ook al een keer gepleit voor onder andere een amusementsstraat. Je zou veel meer ander vermaak daaromheen kunnen zetten, zoals commerciële en opleidingsfuncties. Vandaar ook ons enthousiasme, iets wat we vorige week niet hadden - zoals de heer Loopstra dat stelde - bij de drafbaan. Ik wacht rustig de antwoorden op de vragen af.

00:59:24

De heer Boter: Dank u wel, meneer Boter. Ik kijk even naar mevrouw Blauw.

00:59:35

Mevrouw Blauw: Dank u, Voorzitter. Als PVV kunnen wij ons wel een beetje vinden in de woorden van de SP, al vinden we wel dat zij met die socialistische spagaat een beetje doordraven. Ze zijn wel heel erg voor de energietransitie en daar bedienen ze hun achterban ook niet mee. En hier zijn volop het orkest. Maar goed, even los daarvan: een aantal keren hebben wij als PVV ook aangegeven dat in deze tijden waarin de gemeente in financieel in zwaar weer zitten, deze plannen voor het nieuwe muziekcentrum [onhoorbaar 01:00:09] onverstandig zijn. Wij waren tegen en zijn dat nu nog. We snappen heel goed dat een muziekcentrum in het noorden belangrijk is voor de stad en ook als regiofunctie. Maar we hebben de Oosterpoort en die voldoet wat ons betreft ook prima. Om de cultuursector

overeind te houden moet je ook externe partijen aantrekken om dit te bekostigen, en deze sector kan zich niet alleen bedruipen op cultuursubsidies. Ook voor het stationsgebied moet je de economie aantrekken en deze hele businesscase is wat ons betreft niet goed uitgewerkt.

01:00:45

Voorzitter: Meneer Blauw, u heeft een vraag van meneer Boter.

01:00:47

De heer Boter: U maakte een interessante opmerking: als er een externe financiering komt van partijen zoals het bedrijfsleven, zou u wel voor zijn. Dus u zou ervoor zijn als we het bedrijfsleven bereid vinden om naamgeving en geld te storten, zodat we dat nieuwe muziekcentrum kunnen bouwen?

01:00:58

Voorzitter: Mevrouw Blauw.

01:00:58

Mevrouw Blauw: Nee, dat hebben wij de vorige ook al aangegeven en volgens mij hadden wij toen dezelfde discussie. Dit gaat over de indeling van het stationsgebied. Het is totaal verkeerd: eerst wordt De Nieuwe Poort daar neergezet en dan gaan we de boel eromheen bouwen. Dus die volgorde is compleet verkeerd en wij willen het sowieso niet. Je moet een heel andere invulling geven aan het stationsgebied. Zorg voor een positieve exploitatie maar niet voor een nieuwe poort. We hebben het over 268 miljoen en dat is bizar hoog. Het college heeft het dan over anderhalf miljoen aan positieve resultaten. Wij vroegen ons af of jullie The Rolling Stones naar hier willen halen? Dat zijn allemaal projecten net zoals die subsidiebunker in de stad. We vragen ons af, waar we ja tegen zeggen. Dank, Voorzitter.

01:01:44

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Blauw. Mevrouw Berenschot, namens Student & Stad.

01:01:44

Mevrouw Berenschot: Dank u wel. Mijn fractie is blij met de plannen voor het muziekcentrum. De Oosterpoort wordt gebruikt en gewaardeerd door verschillende groepen in onze stad en dat willen we graag zo houden en waar mogelijk beter maken. We zijn dus ook zeker blij met de ambitieuze plannen om die diversiteit in aanbod te behouden en ons lijkt één groot verzamelgebouw - zoals de Oosterpoort dat nu ook al is - het beste. Daarnaast zijn we ook heel blij met de horecavoorzieningen. Veel meer fietsparkeerplekken bij het station lijken ons ook erg nuttig. Als kleine toevoeging zou het ook wel mooi zijn als er ruimte zou kunnen komen voor studieplekken, wat prima past bij de onderwijsfunctie. Dank u wel, Voorzitter.

01:02:26

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Berenschot. U heeft een vraag meneer De Haan? Niet? Dan krijgt u het woord.

01:02:47

De heer De Haan: Voorzitter, dank u wel. Volgens mij ben ik de laatste. Voorzitter, u kent het CDA als een partij die altijd goed op de financiën let en in het verleden ook altijd kritisch is geweest als we het hadden over grote investeringen in cultuur. Denk maar aan onze kritiek

op het Forum, Kunstwerf en de nieuwbouw Vrijdag. En nu spreken we weer over een forse investering van 268 miljoen. Dat maakt het altijd weer een lastige vraag en die vraag kwam vandaag ook al eerder op tafel: wat is zo'n gebouw nu waard? Wanneer is zo'n gebouw te duur? Wat als de Oosterpoort straks 300 miljoen kost of meer? Er zijn hier niet echt gemakkelijke keuzes in. Maar toch is het CDA er echt wel van overtuigd dat, als we kijken naar het enige serieuze alternatief zijnde renovatie, een minder keuze is. Dat zal ook niet gratis zijn en kost waarschijnlijk ook rond de 170 miljoen. Daarnaast zal het ook minder mogelijkheden bieden dan de Oosterpoort bij het stationsgebied. Dat is voor ons ook geen optie en wat ons betreft is dat weggooien wat we als gemeente al die jaren hebben opgebouwd en waar er jarenlang in geïnvesteerd is.

01:04:04

De heer De Haan: We zijn wel echt de cultuurstad van het noorden, en dat wil het CDA graag zo houden. Ik had nog een laatste vraag en als het CDA aan het woord is, moet het natuurlijk altijd even gaan over parkeren. De Oosterpoort moet een plek voor iedereen worden. Dat betekent ook dat iedereen de Oosterpoort op een toegankelijke manier moet kunnen bereiken, ook een ouder echtpaar uit Ten Boer die - generaliserend gezegd - naar een voorstelling van het NO wil. Ook zij moeten hun auto dichtbij kunnen parkeren. Mijn partij heeft wel wat twijfels bij de 300 parkeerplekken waar nu mee gerekend wordt, zeker als GroenLinks straks vervolgens alle parkeergarages in de binnenstad wil gaan sluiten. Dus daar willen we graag meer duidelijkheid over en het baart ons ook zorgen dat die parkeervoorzieningen nog niet zijn meegenomen in de investeringsraming, want dit zal ook nog een flinke extra kostenpost betekenen.

01:04:55

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Pechler.

01:04:56

De heer Pechler: Voorzitter, dat oudere echtpaar uit Ten boer kan toch vier tot zes keer per uur met de bus naar de bushalte die aan de achterzijde van het station stopt en kan via de bus - die ook rollator toegankelijk is - het nieuwe muziekcentrum in.

01:05:06

Voorzitter: Meneer De Haan.

01:05:14

De heer De Haan: Volgens mij is de heer Pechler nog niet heel vaak met de bus naar Ten Post, Ten Boer of andere dorpskernen geweest. Je wil zoiets zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk houden voor heel Noord-Nederland, en niet alleen voor de jongeren en studenten hier in de stad, die makkelijk met hun fietsje daarheen kunnen gaan. Wij denken dat een parkeervoorziening daar echt wel belangrijke rol inspeelt.

01:05:35

Voorzitter: De heer Moerkerk.

01:05:35

De heer Moerkerk: Ik had nog een vraag aan mijn collega van het CDA. Die parkeergarage zit er inderdaad maar heel dunnetjes in. Er kunnen iets van 6000 mensen in het gebouw en er kunnen maar 300 auto's parkeren. Dus er moet misschien nog meer bijgebouwd worden. Die zorg deel ik ook. Dat gaat tientallen miljoenen meer kosten en dat stond ook ergens in

de stukken als dat moet gebeuren. Maar waar ligt uw pijngrens? Bij 400 miljoen of 450? Waar zegt u als CDA "Nu is het mooi geweest?"

01:06:06

Voorzitter: De heer De Haan.

01:06:06

De heer De Haan: Waar ligt uw pijngrens? Waar ligt uw ondergrens? Doet u het wel bij 200 of 150 miljoen? Die vraag kan ik u natuurlijk net zo goed terugstellen. Ik heb al gezegd in mijn verhaal dat het een lastig verhaal is als het gaat om wat een gebouw waard is. Op dit moment denken wij dat dit de beste oplossing is. Maar het is moeilijk te zeggen waar het nu te hoog ligt, net als het bij u lastig te zeggen is waar de ondergrens ligt.

01:06:27

Voorzitter: De heer Moerkerk.

01:06:31

De heer Moerkerk: Probeert u het nu eens.

01:06:36

De heer De Haan: Als u eerst probeert, geef ik daarna een antwoord op mijn bovengrens.

01:06:36

De heer Moerkerk: 180. Het gaat mij erom dat we op een gegeven moment de fuik in zwemmen en wordt het hoger en hoger. Wanneer zegt u: "Nu is het mooi geweest?"

01:06:56

Voorzitter: De heer De Haan tot slot.

01:06:59

De heer De Haan: Nu is het mooi geweest. We gaan eerst uit van dit opzicht en als het echt veel meer wordt, zullen we altijd met elkaar praten. Volgens mij had de heer Brandsma van de ChristenUnie best ook wel een duidelijk verhaal over hoe wij als raad aan zet zijn. En ook over wij worden meegenomen als er financiële tegenvallers zijn. We zullen dan bijvoorbeeld kritisch moeten kijken naar de eisen die we nu op duurzaamheid stellen of naar de extra kosten die nu mee meegenomen zijn in dit plan. Maar zoals het voorstel er nu ligt, daar kunnen wij wel mee leven.

01:07:31

Voorzitter: Dank u wel, meneer De Haan. Meneer Van der Meide namens de Partij van de Arbeid, wil ook nog iets zeggen.

01:07:32

De heer Van der Meide: Ik ben dan wel de laatste. Nog even terug naar de geschiedenis want ik weet ook nog wanneer de Oosterpoort gebouwd werd. Laten we niet vergeten dat we in die 40 jaar de popmuziek een ontzettend grote stap gemaakt heeft. Dat is ook de reden waarom we van een klein gebouw - wat de Oosterpoort is - naar een groter gebouw moeten, met het megalomaan bedrag van 250 miljoen en megalomane aantallen qua bezoekers, want het gaat om 650.000 bezoekers per jaar. Dat is heel fijn. Het is een heel mooi project om een nieuwe publieke grote voorziening te bouwen die heel laagdrempelig is. Ik heb het al gezegd, na het museum en het Forum is wat ons betreft De Nieuwe Poort een mooie publieke locatie. Popmuziek is van belang, laagdrempelig en wij hopen dat heel Stadspasjes

daarover tien jaar gaan komen. Maar ook mensen van buiten, want het is natuurlijk ook - de heer Boter zei het al - heel belangrijk voor onze werkgelegenheid. Cultuur is een heel belangrijke vestigingsfactor en ik denk dat dat banen op gaat leveren: indirecte en directe banen die er in Oosterpoort gaan bijkomen.

01:08:37

De heer Van der Meide: Ik hoorde de heer Dijk in zijn pr zeggen dat hij daarmee 300 mensen wil helpen, maar ik denk dat we al 80 mensen kunnen helpen met de nieuwe exploitatie in de Oosterpoort. Wij zijn heel blij met deze publieke voorziening. Het is fijn dat die ook hier in Groningen is, zonder daar allerlei marketingtermen op los te laten. Bereikbaar voor iedereen en ook goedkoper dan dat je naar Utrecht of Tilburg moet. Wij zijn natuurlijk ook heel erg blij met de samenwerking met het MBO want daar zitten banen in techniek en we hebben opleidingen waar ik in de toekomst veel van verwacht. Ik heb nog een paar dingen over het gebouw. In de Oosterpoort vinden er niet alleen maar concerten plaats, maar er gaan ook festivals en congressen plaatsvinden. Ik sluit aan bij de heer Boter om ervoor te zorgen dat er een samenwerking komt tussen de grote gemeentelijke locaties en een congresbureau - nieuwe stijl - om dit goed en organisatorisch bij elkaar te brengen. Voor de festivals - en nogmaals dat is meer dan alleen Eurosonic Noorderslag want hebben we ook Rock It! - is het goed dat dit gebouw er is.

01:09:47

De heer Van der Meide: Ik wil nog even reageren op de heer Dijk, want die interrumpeert mij maar niet. Het Stadspark is niet open in de winter, en wij zetten een muziekgebouw neer, wat u graag een poptempel wil noemen en dat is een ronkende marketingterm waaraan ik een hekel heb en ook af en toe in deze stukken naar voren komt.

01:10:17

Voorzitter: Meneer Dijk heeft een interruptie, meneer Van der Meide.

01:10:22

De heer Van der Meide: Ja, dat begrijp ik.

01:10:22

Voorzitter: En hij krijgt nu ook het woord.

01:10:22

De heer Dijk: Voorzitter, als ik af en toe een toontje lager mag spreken, mag u dat ook wel. U heeft het over pr en dat soort dingen, maar u zou ook wel een klein beetje bescheidener mogen zijn in uw taalgebruik.

01:10:37

Voorzitter: Ik doe helemaal niet mee aan het debat.

01:10:42

De heer Dijk: Nee, u niet. Ik zei al de heer Van der Meide. U heeft een heel bescheiden rol in dit debat en dat doet u best goed. Maar Voorzitter, ik vind het gevaarlijk wat u doet en ook wat partijen als GroenLinks en D66 doen. U stelt amper vragen of kanttekeningen bij zo een ontzettend - hoe u het ook wendt of keert - groot project. Natuurlijk zien de partijen die kritisch hierop zijn ook wel de voordelen hiervan in. Mijn vraag aan u: waar zet u vraagtekens bij? Waar lopen we een risico en waar zou het wel een beetje minder kunnen?

Is dit wel een goed idee? Als ik de woordvoering van D66, GroenLinks en u hoor, is het allemaal goed. Dat kan toch niet.

01:11:24

Voorzitter: Heldere vraag. De heer Van der Meide.

01:11:24

De heer Van der Meide: Ik ben het daar helemaal niet mee eens. Ik vind totaal niet dat ik onbescheiden ben, zeker niet in mijn woorden. Uiteraard ben ik kritisch en heb ik ook vragen gesteld in de beeldvormende sessie. Maar goed, die heeft u niet meegemaakt.

01:11:45

De heer Dijk: Zeker wel, ik was erbij.

01:11:45

De heer Van der Meide: Wij zien dit project als een kansrijk project en er zijn ook risico's. Dat zien wij ook in. Ik heb al eerder in de interrupties gezegd dat dit een heel groot bedrag is en wij daar ook van geschrokken zijn. Maar wij zien dit als een verrijking voor onze en inwoners. Dat lijkt mij heel erg belangrijk en vind ik niet onbescheiden.

01:12:07

Voorzitter: Dank u wel, meneer Van der Meide. Dan komen we bij de beantwoording van het college. Eerst de heer Benjamins en daarna de heer Van der Schaaf. De heer Benjamins.

01:12:21

De heer Benjamins: Dank u wel, Voorzitter. Ik ontkom er niet aan om toch in ronkende marketingtermen een inleiding te houden over De Nieuwe Poort. Het spijt mij. Het Nieuwe Spookkwartier achter het station van Groningen wordt the place to be vanaf het jaar 2030 voor mensen uit alle windstreken, maar bovenal moet de plek van en voor Groningen worden. De Nieuwe Poort is een waardevolle aanvulling op dit gebied en over dat gebied en de bouwkosten van het gebouw zal wethouder Van der Schaaf straks aanvullen. Sinds 2018 brengen wij de diverse opties in kaart om een waardige opvolging te vinden voor de huidige Oosterpoort en het huidige gebouw kan namelijk - helaas - na al die vele jaren trouwe dienst, prachtige concerten en interessante festivals niet meer voldoen aan de eisen die deze tijd van een pand vraagt. Niet alleen de logistieke uitdagingen en overlast voor de omgeving liggen daaraan ten grondslag, wat overigens ook een reden is waarom renovatie op die plek misschien niet zo goed idee is. Ook de duurzaamheidsopgave is een vrijwel onoplosbaar probleem op deze locatie.

01:13:37

De heer Benjamins: Bovendien - en de heer Van der Meide refereerde daar al even aan - is de tijdgeest enorm veranderd en het muziekaanbod dien ten gevolge ook. Willen wij als Groningen de unieke uitgangspositie en de unieke propositie blijven behouden - en ik hoor de SP daar ook voor pleiten want hij zegt: "We willen de Groningse normen volgen en dit zijn onze normen - moeten wij onze kansen pakken en de verantwoordelijkheden die bij zo een positie horen ook nemen. Wij zijn de culturele hotspot van het Noorden die geografisch gezien als concurrentie ondervindt ter hoogte van Utrecht, de heer Brandsema refereerde daar al even aan.

01:14:11

Voorzitter: De heer Dijk heeft een vraag voor u.

01:14:14

De heer Benjamins: Die plek koesteren wij van harte en als college vinden wij dat we daar dan ook op moeten blijven acteren.

01:14:19

Voorzitter: Wat doe ik hier eigenlijk? Meneer Dijk.

01:14:19

De heer Dijk: Ik ga u niet weer een compliment geven, Voorzitter. Nee, Voorzitter, u heeft bij die culturele hotspot een ander beeld dan ik. Ik snap dat dit uw norm is, maar ik probeerde in ons verhaal uit te leggen dat wij een andere norm zien. Wij hanteren andere normen. Het hoeft voor ons geen grote poptempel te zijn. Dat was het punt wat ik probeerde te maken. Betreffende overlast die de omwonenden van de Oosterpoort zouden ervaren en uw voorganger daar zo op hamerde, zijn wij langs de deuren geweest en twee mensen ervaren overlast. En de rest vond het heel leuk dat ze dicht bij de Oosterpoort wonen. U zou zelf ook wat meer kritische noten hier en daar bij uw argumenten kunnen gebruiken in de rest van uw pr-marketingpraatje.

01:15:09

Voorzitter: De heer Benjamins.

01:15:09

De heer Benjamins: Dank Voorzitter en de heer Dijk voor deze aanvullingen. Volgens mij krijgen wij andere signalen uit de buurt. Maar goed, wij doen dit dus met de presentatie van de voorlopige kaders van De Nieuwe Poort daarin het Spookkwartier. Wij bieden straks niet alleen maar een popzaal met 3200 staanplekken voor de grote artiesten, maar ook een schitterende zaal met een geweldig akoestiek voor hoogwaardige optredens op het gebied van klassieke muziek. Dat mis ik ook een beetje in het verhaal. Het gaat steeds over een poptempel en een muziekpodium, maar we zijn niet van plan om daar alleen een poptempel te bouwen. We willen juist een ruimte aanbieden voor alle Groningers zowel lokaal als bovenregionaal. We bieden natuurlijk ook kleinere zalen aan, een ruimte voor zakelijke evenementen en in zijn totaliteit zal een festival als Eurosonic Noorderslag gehuisvest kunnen worden in ons geheel nieuwe muziekcentrum. De heer Dijk heeft daar heel veel enthousiasme voor.

01:16:19

De heer Benjamins: Het wordt een levendige plek die voor elk wat wils zal bieden en vergeet niet dat muziek mensen bindt en verbindt. We voegen er educatieve mogelijkheden aan toe voor onze onderwijssector, en we maken er een plek van waar je 24/7 wil zijn en fijn en veilig kan zijn. Je wordt er warm gemaakt voor kunst en cultuur, je kan er leren en studeren, de nieuwste technologische ervaringen beleven en je kunt er uiteraard genieten van muziek. Laten we dat vooral niet vergeten. Dan kom ik wat specifieker op de vragen die gesteld zijn door de raad, Voorzitter. En dan moet mij toch wel een beetje van het hart dat ik het wat inconsistent van de Stadspartij 100% Groningen vindt, dat ze nu nog weer andere alternatieven zou willen onderzoeken. Want tijdens de begrotingsdiscussie over de begroting van 2022, konden de plankosten voor deze Nieuwe Poort al niet door de beugel.

En wat de Stadspartij 100% Groningen nu aan het college vraagt, is om nog eens een keer voor vier locaties plankosten te gaan maken om nog weer een andere beslissing te nemen dan deze raad in een consistent beleid reeds heeft genomen.

01:17:34

Voorzitter: De heer Moerkerk.

01:17:34

De heer Moerkerk: Het probleem is een beetje dat er een kostenverhoging van 49 miljoen opduikt. En dan wil ik kritisch kunnen zijn en informatie hebben over misschien alternatieve ontsnappingsroutes. De quickscans kosten misschien een paar ton, dat kan. Maar ik vind het een heel terechte vraag om ons te wapenen tegen verdere kostenstijgingen.

01:17:56

Voorzitter: Dat was helder. U had hem gesteld. De heer Benjamins.

01:17:56

De heer Benjamins: Ik zou willen zeggen dat we toen zes ton hebben gereserveerd en dat ging over één locatie, dus tel ze allemaal maar op als u nog wat meer locaties zou willen. We kunnen dan nog wel wat doorgaan. Maar daarnaast is onze aanbieding aan de raad om de raad mee te nemen richting het go no-go besluit - dus het investeringsbesluit - begin volgend jaar, waarin wij ook een second opinion aan u aanleveren. Volgens mij zit daar alles in wat u aan ons vraagt aan risicoanalyse. Maar goed, ik heb begrepen dat u op het moment van beslissen geen ja-nee wil zeggen, want dat heb ik ook nog opgetekend in mijn aantekeningen. Maar dat zal u ongetwijfeld anders bedoeld hebben.

01:18:37

Voorzitter: De heer Dijk heeft nog een vraag.

01:18:37

De heer Dijk: Voorzitter, ik zag die second opinion ook staan en daar ben ik ook wel benieuwd naar. Kan het college ons dan ook meenemen in een versie met versoberingen? En dan heb ik het over minder zalen, want u noemde net een opsomming van heel veel zalen.

01:18:46

Voorzitter: Meneer Dijk, die vraag was al gesteld. Als die in de beantwoording niet langskomt, laat ik de interruptie toe. Gaat u verder, meneer Benjamins.

01:19:03

De heer Benjamins: Volgens mij is de kracht van dit nieuwe muziekcentrum dat we alles bundelen, dat we zalen hebben waar we daadwerkelijk muziek spelen, maar waar we ook onderwijs kunnen geven en met elkaar kunnen leren, ontdekken en verblijven. Dat brengt mij ook bij het prijskaartje dat de heer Pechler aanraakte. Volgens mij moet je het bedrag niet op die manier bekijken en moet je het omslaan per bezoeker. Als we in de toekomst kijken, betekent dat een enorm lager bedrag per bezoeker in the end. Dat is wat telt. De heer Pechler had het ook over stilstand, maar in mijn inleiding heb ik ook al gezegd dat we beginnen met een achteruitgang. Als wij het muziekaanbod niet meer wij kunnen leveren dat van ons gevraagd wordt in de huidige Oosterpoort met de huidige zaalcapaciteit, houdt

het straks op voor ons hier in Groningen. Dat zou dit college in ieder geval ontzettend zonde vinden. Ik denk dat ik daarmee ook wel aardig door mijn stukjes heen ben.

01:20:18

Voorzitter: De heer Dijk nog voor dit stukje en de heer Brandsema. De heer Dijk.

01:20:18

De heer Dijk: De vraag waar een antwoord op zou komen of er in die second opinion ook gekeken wordt naar versoberingen. Meerdere partijen hebben daarom gevraagd. Ik vind het een beetje zonde dat u zegt: "Dat gaan we niet doen. Het is de combinatie van alles wat net zo mooi is." U had zichzelf ook kunnen uitdagen door te zeggen: "Ik zie dat een deel van de gemeenteraad daar behoefte aan heeft, misschien kunnen we ze nog overtuigen." Ik vind het een beetje zonde dat u zo reageert.

01:20:50

Voorzitter: De heer Benjamins.

01:20:50

De heer Benjamins: We leggen als college hier een ambitie neer en wij vragen aan de raad - we vragen het niet eens want het is een collegebrief - een beetje ondersteuning voor die ambities. Ik hoor inderdaad een aantal geluiden daartegen. Dat klopt en die zullen wij ook meenemen. Ik hoorde ook de behoefte aan het programma van een goochelaar in het muziekcentrum, dus misschien moeten we daar ook nog wat aan doen.

01:21:19

Voorzitter: De heer Brandsema.

01:21:23

De heer Brandsema: Dank, Voorzitter. Een beetje in lijn met de vraag van de heer Dijk, want in mijn woordvoering vraag ik voor een stukje comfort voor de raad om in ieder geval te weten van stel dat we het niet verder willen laten doorstijgen, welke keuzes we dan moeten maken, zodat we ook weten of we dat als raad gerechtvaardigd vinden? Maar dat kan toch ook zo zijn dat we dan denken: het is een te korte termijn voor nu al te bedenken dat het niet meer stijgt of goedkoper wordt, maar dat het een keuze is waarvan je misschien vervolgens denkt: het is toch balen dat we toen die keuze hebben gemaakt. Het is wel prettig voor de raad te weten waarom we met die ambities meegaan.

01:21:57

Voorzitter: Uw vraag is helder, meneer Brandsema.

01:22:03

De heer Benjamins: Ten eerste is er het positieve exploitatieresultaat dat we u hebben aangeboden en volgens mij zit daar al iets in. Daarnaast gaat wethouder Van der Schaaf in op de bouwkosten. Wij denken dat de combinatie der dingen een enorme meerwaarde oplevert. Waarom zou je het soberder willen maken dan dat we het nu aanbieden? Dat wilde ik ook nog even zeggen, er zijn een aantal mensen die steeds over de financiële situatie van onze gemeente beginnen. Natuurlijk is dat zo en hebben wij een aantal jaren echt keihard moet bezuinigen en misschien wel meer en langer dan ons lief was. Maar tegelijkertijd, we praten hierover een gebouw dat over tien jaar staat en dan nog 50-60 jaar

mee mag en kan. Dus dan hoop ik toch echt dat de financiële situatie van de gemeente Groningen er compleet anders uit zal zien.

01:23:03

Voorzitter: De heer Brandsema.

01:23:11

De heer Brandsema: Voorzitter, als ik namens mijn fractie spreek, denk ik dat het wel comfort geeft - ik snap het antwoord van de wethouder - als we dat terugzien. Dat als we op bepaalde terreinen concessies zien, dit niet willen omdat we het daarmee minder goed doen.

01:23:23

Voorzitter: Uw punt is helder en de beantwoording van de heer Benjamins ook.

01:23:25

De heer Benjamins: Wij zijn dat ook van plan.

01:23:25

Voorzitter: De heer Boter heeft ook nog een vraag.

01:23:33

De heer Boter: Ik heb nog geen antwoord op mijn vraag gekregen en ik begreep dat wethouder Van der Schaaf alleen op de bouwkosten ingaat. Ik heb wat vragen gesteld over de exploitatie en het bedrijfsleven.

01:23:44

De heer Benjamins: U noemde een ongelukkig voorbeeld, want Friesland Campina dreigt Noord-Nederland te verlaten. We staan nog aan het beginpunt en we gaan alles nog ontdekken. U heeft gevraagd naar de samenwerking met die andere gebouwen en de exploitatie, maar dat gaan we onderzoeken. We werken nu al namelijk samen en dat kan alleen maar verder.

01:24:10

Voorzitter: Min of meer afdoende, zie ik aan de heer Boter. De heer Moerkerk en de heer Van der Meide nog op dit punt. De heer Moerkerk.

01:24:21

De heer Moerkerk: Ik had nog een vraag gesteld over de partij die de risicoanalyse opstelde en die al de stukken inhoudelijk heeft opgesteld.

01:24:21

Voorzitter: Correct! De heer Van der Meide.

01:24:26

De heer Van der Meide: Over een jaar ligt er een besluit over de financiering, maar dan is het nog niet bekend wat de externe financiering zou kunnen zijn. Dat is best wel een belangrijke afweging. Wat is uw reactie daarop?

01:24:42

Voorzitter: De wethouder.

01:24:42

De heer Benjamins: Dat is het zeker, maar we hopen daar in ieder geval iets van een richting

aan te kunnen geven. We zijn daar nu al mee bezig. Op de vraag van de heer Moerkerk: het is helemaal niet ongebruikelijk dat eenzelfde partij een risicoanalyse maakt en een plan ontwerpt.

01:25:02

Voorzitter: En er komt nog een second opinion. De heer Van der Schaaf.

01:25:18

De heer Van der Schaaf: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal even op een aantal aspecten ingaan die nog niet zijn beantwoord. Misschien goed om even te beginnen met het thema bouwkosten. De ambitie is hoog en de betekenis voor de stad en regio is enorm. Het ontwerp in de omgeving van het stationsgebied zal passend zijn, zal tot de verbeelding moeten spreken, maar zal ook in de uitvoering sober en doelmatig moeten zijn. We moeten een gebouw maken wat in alle opzichten mee met de tijd is, als het gaat om duurzaamheid en et cetera. We zullen uitermate kritisch zijn op de kosten in de verschillende fasen van het project en daarin zullen we u als raad zeer nauw betrekken. Dat hebben we ook hier gedaan. In de nieuwe raming zijn we uitgaan van de kennis van nu. De bouwkosten zijn in de raming fors omhooggegaan en daarin hebben we ook de verwachte kostenstijging tot 2029 ingecalculleerd. Als u de huidige kostenontwikkeling ziet, kan ik me voorstellen dat u zich afvraagt of het wel allemaal goed gaat. Gaan we niet nog forser over de kop van de huidige ramingen. U moet zich goed realiseren dat de huidige stijgingen echt uitzonderlijk hoog zijn. Maar goed, dat blijft een onzekerheid en is niet specifiek voor dit gebouw maar voor alle bouwprojecten en vastgoed en in mindere mate op de infra. Met de kennis van nu hebben we gekeken of dit een realistische raming is.

01:26:41

De heer Van der Schaaf: Naast sec de bouwkostenstijgingen die in deze raming zitten, hebben we bij de verdere precisering en programma van eisen, een aantal kosten toegevoegd die we wat scherper in beeld hebben gekregen. Dat heeft aan de ene kant te maken met duurzaamheid. Als het gebouw er ongeveer in 2030 staat, gaan we ervan uit dat het er nog 50-60 jaar zal blijven staan. Het is dan ook volstrekt logisch dat een publiek gebouw - wat hopelijk intensief gebruikt gaat worden - op het gebied van energiegebruik tot de normen behoort die meer dan Paris Proof zijn. We hebben ook gekeken naar de inpassing in het gebied. U moet niet denken dat we hier een heel ingewikkeld en duur gebouw van willen maken met een heel fancy architectonisch ontwerp. Daar gaat het hier niet om, maar wel dat het gebied op een hele goede manier past in het gebied. Dat is een uitdaging, want het huidige stationsgebied Zuid wordt straks een stuk mooier met een zuidelijke entree. Het is dus een forse opgave om daar een leuk dynamisch gemengde stuk - bijna een binnenstad - van te maken, zodat die binnenstad als het ware bijna over het huidige station wordt heen getrokken.

01:28:04

De heer Van der Schaaf: Muziekcentrum De Nieuwe Poort kan daaraan een bijdrage leveren, als we het goed doen. Daarom is het ook goed dat we dat stedenbouwkundig en architectonisch op elkaar afstemmen. Want we kunnen het ook niet goed doen, en dat willen we niet. Als u daar uiteindelijk groen licht voor geeft, willen we dat met dit project ook doen want uiteindelijk kan het gebouw een enorme aanjager kan zijn als het gaat om levendigheid maar ook als een meerwaarde op het maatschappelijk en economisch gebied.

In het verleden hebben we dit heel succesvol gedaan met de Euroborg, het Europapark, het Forum en met de oostzijde van de Grote Markt. Het is ons daar gelukt om met een semipubliek gebouw een gebiedsontwikkeling aan te jagen die maatschappelijk renderende investeringen vanuit de markt heeft gelokt. We hebben daar heel wat subsidies mee binnengehaald waardoor we desolate gebieden hebben omgetoverd tot levendige stadsplekken. Dat gaan we hier ook doen. We hebben een succesvolle Groningse traditie en we denken dat de investeringen in cultuur - die belangrijk is voor de stad en omgeving - een meerwaarde kunnen hebben voor onze binnenstad, het stationsgebied en de hele Groningse samenleving. Zelfs voor de mensen die nooit in De Nieuwe Poort zullen komen. Het is onze ambitie om iedereen daar veel plezier aan te beleven. Tot slot, nog een aantal uitdagingen die in dat gebied liggen.

01:29:34

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Brandsema.

01:29:34

De heer Brandsema: Dank, Voorzitter. Nog even over het vorige onderwerp: zou het college nog iets kunnen zeggen over de verbinding tussen het nieuwe zuidelijke stationsgebied en de binnenstad? Het was ook een belangrijk punt hoe we dat gingen realiseren.

01:29:54

Voorzitter: De heer Van der Schaaf.

01:29:54

De heer Van der Schaaf: Ja, dat was het punt waar ik nu naartoe wilde. Een terechte vraag. De ambitie is om er een levendige binnenstad van te maken, zodat die bezoeker die naar De Nieuwe Poort komt meer doet dan alleen maar genieten van het muziekcentrum. Er is ook het idee om in De Nieuwe Poort een aantrekkelijk avond- en nachtprogramma te ontwikkelen. In het gebied zelf zal er ook aan horeca wat te beleven zijn. Maar het gaat erom dat die binnenstad in zijn totaliteit ervan gaat profiteren. We zijn bezig met een aantrekkelijke route onder het station. We zorgen ervoor dat het Stadsbalkon een aantrekkelijkere plek wordt om naar de stad toe te lopen. Je zou ook kunnen denken aan programmering voor dat gebied, zodat mensen ook makkelijk de weg vinden naar de stad. Er zijn voorbeelden elders - kijk maar naar Utrecht - waar dit soort centra een effect hebben. Tenslotte, er is ook de samenhang tussen het parkeren aan De Nieuwe Poort en het bredere gebied. We hebben nu de parkeerbehoefte berekend voor De Nieuwe Poort. Het zal betaald parkeren worden, maar dat is het nu ook bij de Oosterpoort.

01:31:00

De heer Van der Schaaf: Voor de regio kan je geen betere plek bedenken die toegankelijker is voor zo'n groot deel mensen als die plek naast het hoofdstation. De plek is goed bereikbaar door de centrale ligging en het OV. De perfecte plek voor elke doelgroep is er niet, maar deze plek scoort wel het beste in onze stad. Er hoort dus een parkeergarage bij voor een deel van het bezoek. Wat ook aantrekkelijk zou kunnen zijn - daarom is het belang dat we de ontwikkeling van De Nieuwe Poort in samenhang zien met het hele gebied - is dat je die parkeerbehoefte voor het hele gebied kan combineren in een grotere garage. Dat kost meer geld - zoals de heer Moerkerk zegt - maar levert ook meer geld op. Want er is sowieso een parkeerbehoefte voor de kantoren en woningen die daar zullen komen. Je zou ook nog

kunnen kijken of het van betekenis kan zijn voor de parkeerbehoefte in de binnenstad in zijn totaliteit, al dan niet in combinatie met het verminderen van het aantal parkeerplaatsen in de binnenstad. Dat is altijd een discussie, maar die mogelijkheid moeten we zeker overwegen.

01:32:19

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even of er nog vragen leven. De heer Van der Meide en de heer Dijk. De heer Van der Meide.

01:32:20

De heer Van der Meide: Wethouder Van der Schaaf, u noemde net dat u niet een fancy architect wilde inschakelen - wat me heel verstandig lijkt - maar ik zou wel heel graag willen dat u een goede architect inschakelt, maar ook een architect die niet enkel een mooi gebouw maakt maar er ook nog voor zorgt dat het gebouw voor de gebruikers een goede invloed heeft. In Tivoli zijn ook fouten gemaakt en dat moeten we voorkomen. Ik hoop dat u bij de opdracht aan de architect duidelijk meegeeft.

01:32:48

Voorzitter: De heer Dijk.

01:32:49

De heer Dijk: Voorzitter, ik ga toch nog een keer proberen, want ik tel 15 zetels van partijen die willen dat er meerdere en versoberde scenario's worden uitgewerkt. Het gaat om een enorm bedrag. Ik vind dat we de toekomstige gemeenteraad ook die scenario's moeten voorleggen. Mijn vraag aan het college is: is zij bereid om meerdere beperkte scenario's uit te werken?

01:33:12

Voorzitter: Die vraag is al gesteld, maar nog een keer de heer Benjamins.

01:33:17

De heer Benjamins: Voorzitter, ik heb alles gezegd wat ik daarover wilde zeggen. Wij hebben torenhoge ambities en die ambities hoor ik ook terug. Ik heb geen enkele illusie dat wij de SP hier tot enige tevredenheid kunnen stemmen.

01:33:44

Voorzitter: Dat weet ik niet. Maar in ieder geval is er het helder antwoord dat het college niet van zin is om verschillende alternatieven voor te leggen. De heer Van der Schaaf nog over de architect.

01:33:53

De heer Van der Schaaf: De opmerking naar aanleiding van de vraag van de heer Van der Meide klopt. Wij willen een hele goede architect en dat is in mijn ogen iemand die goed naar de gebruikers luistert en een goed functioneel gebouw maakt. En ik ben het ermee eens dat een gebouw op die plek er goed moet uitzien, maar dat is wat anders dan dat betekent dat dat centraal staat. De uitstraling van het gebouw is zeker niet de sluitpost. Het gaat er vooral om dat het straks een goed functionerend gebouw is, waar de gebruikers op een goede manier gebruik van kunnen maken en dat het stedenbouwkundig goed in de omgeving past. We hebben daar een toparchitect voor nodig en die zullen we daar ook voor uitzoeken.

01:34:29

Voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we in principe alle vragen gehad. De heer Dijk wil denk ik nog een motie indienen. De heer Dijk.

01:34:36

De heer Dijk: Voorzitter, ik vind het een vreemde reactie van het college. Ik vind het ook een beetje gek. Het gaat er niet om mij te overtuigen. Ik denk dat het heel goed is dat de gemeenteraad meerdere keuzes kan maken uit verschillende versies van een nieuwe Oosterpoort.

01:34:50

Voorzitter: Dat was heel duidelijk, meneer Dijk -

01:35:00

De heer Dijk: Daar zullen wij een motie voor indienen.

01:35:02

Voorzitter: - dat dat uw standpunt was. Dat idee had ik al. Meneer Moerkerk.

01:35:10

De heer Moerkerk: Van onze zijde komt ook een motie.

01:35:11

Voorzitter: Dat zijn er twee, in ieder geval. Dan zien we die tegemoet. Ik denk dat de discussie wel afdoende gevoerd is. Dan sluit ik deze vergadering en wens u allen een hele fijne avond.